

TRANSPORDIAMET

Lääneranna Vallavalitsus
vallavalitsus@laaneranna.ee
Jaama tn 1
90302, Pärnu maakond, Lääneranna
vald, Lihula linn

Teie 30.03.2026 nr 2026/8-9/380-1

Meie 21.05.2026 nr 7.2-2/26/9293-8

**Seisukoht Lääneranna valla üldplaneeringu
avaliku väljapaneku ajal tehtud
ettepanekule**

Küsisite kirjaga nr 2026/8-9/380-1 Transpordiameti seisukohta Lääneranna valla üldplaneeringu (edaspidi üldplaneering) avaliku väljapaneku järgselt esitatud ettepanekule üldplaneeringu muutmiseks enne selle kehtestamist. Juhime teie tähelepanu sellele, et kiri on dateeritud 30.03.2026, kuid meile edastati see 12.05.2026.

Kahe eraisiku poolt tehtud ettepanekus sooviti riigitee nr 16180 Karuse-Kalli tee km 9-12 asuvat kunagist NSV Liidu õhujõudude Vatla varulennuvälja käsitleda riigikaitse objektina ning määrata üldplaneeringus Vatla varulennuvälja mõjuala ning tingimused.

Ettepanekus toodi välja järgmist:

- üldplaneering ei käsitle piisava põhjalikkusega Vatla varulennuvälja võimalikku riigikaitse rolli ega sellega seotud ruumilisi piiranguid;
- reservlennuväljade tähtsus on viimastel aastatel märkimisväärselt kasvanud ning nende kasutusvõime säilitamine eeldab teadlikke ja ennetavaid ruumilisi otsuseid;
- koostatav üldplaneering ei sisalda lennuvälja toimimiseks vajalikke kõrguspiiranguid ega muid takistusi ennetavaid tingimusi. Selline lähenemine loob riski, et tulevikus rajatakse objekte, mis muudavad lennuvälja kasutamise keeruliseks või võimatuks;
- üldplaneeringus tuleb määrata Vatla varulennuvälja mõjuala ning käsitleda seda selgesõnaliselt potentsiaalse riigikaitse objektina;
- lennuvälja ümbruses kehtestada siduvad kõrguspiirangud või kohustuslik koostõlastusmehhanism kõigile objektidele, mis võivad mõjutada lennuohutust;
- välistada planeeringuga sellised maakasutus- ja ehituslahendused (sh tuulegeneraatorid ja muud vertikaalsed rajatised), mis võivad kahjustada lennuvälja kasutusvõimekust;
- kaasata riigikaitse eest vastutavad asutused Vatla varulennuvälja käsitlemise sisulisse koostõlastamisse.

Üldplaneeringuga hetkel lennuliiklust Vatla varulennuväljal ei kavandata.

Saatsite 12.05.2026 e-kirjaga meile tutvumiseks Kaitseministeeriumi 07.05.2026 kirja nr 12-

1/26/73-3, kus üldplaneeringule esitatud ettepanekule on toodud järgnevad seisukohad:

- riigitee asub Kliimaministeeriumi valitsemisel oleval (volitatud asutus Transpordiamet) kinnisasjal (katastritunnus 19502:002:0070, sihtotstarve transpordimaa). Teel kehtivad ehitusseadustiku (EhS) §-s 70 sätestatud ehitise kaitsevööndi üldpõhimõtted, samuti EhS § 71 ja 72 sätestatud tee kaitsevööndi erisätted. Teel ja selle kaitsevööndis kontrollib piirangute täimist Transpordiamet;
- teelõigu puhul ei ole tegemist Kaitseministeeriumi valduses oleva riigikaitse teega, mistõttu ei ole see ka riigikaitse ehitise EhS § 115 lg 1 tähenduses ja sellele ei kohaldu riigikaitse ehitise piiranguvöönd EhS § 120 lõike 2 tähenduses;
- Kaitseministeeriumil ei ole kavas kõnealust kinnisasja ega sellel asuvat teelõiku ministeeriumi valitsemisele taotleda;
- vastu võetud Lääneranna valla üldplaneeringu seletuskirja peatüki 3.21.15 „Vatla lennuväli“ kohaselt on tegemist reservlennurajaga (teelaiendus) eriolukordadeks. Võrreldes muude riigiteede katastriüksustega, võib kõnealuse teelõigu katastriüksuse suuruse ja kuju järgi eeldada, et transpordimaa sihtotstarbega katastriüksuse moodustamisel on arvestatud võimalusega kasutada seda vajaduse korral lennurajana;
- sarnastele teelõikudele teistes üldplaneeringutes lennuvälja kaitsevööndit ja muid piiranguid määratud ei ole, kuna tegemist ei ole lennuväljaga lennundusseaduse tähenduses. Täpsemad ohutusnõuded ja piirangud kehtestatakse siis, kui teelõik ajutise kaitse lennunduse lennuväljana kasutusele võetakse;
- hoolimata sellest, et Kaitseministeerium ei kavatse nimetatud teelõiku enda valitsemisele taotleda, on strateegiliselt otstarbekas vältida olukorda, kus pöördumatu ehitustegevus muudaks võimatuks teelõigu lennurajana kasutamise;
- ennetamaks füüsiliste takistuste püstitamist teelõigul ja selle ümbruses, soovitame Lääneranna vallal koostöös Kliimaministeeriumi ja Transpordiametiga määrata üldplaneeringus minimaalsed maakasutustingimused, mis välistaksid teelõigu kinnisasjal ja selle ümbruses niisugused ruumilised muudatused, mis võivad muuta võimatuks teelõigu kasutamise reservlennurajana eriolukordades;
- riigikaitse objektid määratakse riigikaitse seaduses ning selle rakendusaktides sätestatud alustel ja korras. Riigikaitse objekte ei kavandata avalikus menetluses ja üldplaneeringutes.

Kaaskirjas tegite ettepaneku sõnastada üldplaneeringu seletuskirja osa 3.22.15. Vatla lennuväli järgnevalt:

3.22.15. Vatla lennuväli

Vatla lennuväli on märgitud Lääne maakonnaplaneeringus ning 2003.a kehtestatud Hanila valla üldplaneeringus. Vatla lennuväli on Karuse - Kalli riigitee nr 16180 kilomeetrite 9-12 ääres asuv kunagise NSV Liidu õhujõudude poolt rajatud reservlennurada (teelaiendus) eriolukordadeks.

Karuse-Kalli riigitee 16180 teelõik, katastritunnus 19502:002:0070, sihtotstarve transpordimaa, on Transpordiameti valitsetav maa-ala.

Vatla varulennuväli (maantee laiendus) on kantud Kultuurimälestiste registris militaarpärandi nimekirja (registri nr 254, nõukogude periood).

Vatla lennuväli ei ole lennuväli lennundusseaduse tähenduses. Vatla lennuväljal lennuliiklust ei toimu ning üldplaneeringuga lennuliiklust Vatla lennuväljal ei kavandata.

Tingimused:

** Tagada militaarpärandi hulka arvatud Vatla lennuvälja parim võimalik seisukord ning väärtustada Vatla lennuvälja ehituspärandina.*

** Vältida ehitustegevust ja muid tegevusi, mis muudavad püsivalt võimatuks Karuse - Kalli riigitee*

nr 16180 teelõigu kilomeetritel 9-12 reservlennurajana kasutamise eriolukordades.

** Karuse – Kalli teel, sh Vatla lennuvälja osas - katastritunnus 19502:002:0070, kehtivad ehitusseadustiku (EhS) §-s 70 sätestatud ehitise kaitsevööndi üldpõhimõtted, samuti EhS § 71 ja 72 sätestatud tee kaitsevööndi erisätted. Teelõigul ja selle kaitsevööndis kontrollib piirangute täitmist Transpordiamet.*

Oleme üldplaneeringu muutmisettepanekuga, Kaitseministeeriumi seisukohtadega ja valla ettepanekuga tutvunud ning järgnevatel seisukohtadel.

- a) Kuna tegemist ei ole ametliku lennuväljaga ja Transpordiamet ei näe sellel teelõigul tsiviillennunduse vaates riiklikku huvi, ei saa me lennundusseadusest (LennS) tulenevalt seada nõudeid või piiranguid (riigikaitse) lennuvälja toimimiseks. Kui Vatla teelõiku kunagi lennurajana kasutama hakatakse, siis liigituks see eeldatavalt kaitselelendunduse alla, mida LennS § 46³⁵ lg 1 kohaselt valitseb Kaitseministeerium.
- b) EhS § 70 lg 1 kohaselt on ehitise kaitsevöönd ehitisealune ning seda ümbritsev maa-ala, mille ulatuses on kinnisasja omanikul kohustus taluda võõrast ehitist ning mille piires on kinnisasja kasutamine ja sellel tegutsemine piiratud ohutuse ning ehitise toimivuse tagamiseks. EhS § 71 lg 1 ütleb, et avalikult kasutatava tee kaitsevöönd on teed ümbritsev maa-ala, mis tagab tee kaitse, teehoiu korraldamise, liiklusohutuse ning vähendab teelt lähtuvaid keskkonnakahjulikke ja inimestele ohtlikke mõjusid. Teele piirangute seadmine eesmärgiga tagada selle kasutamine lennuväljana ei oleks EhS-s toodud tee kaitsevööndi eesmärkidega – tee toimivuse ja ohutuse tagamine – kooskõlas.
- c) Lähtudes eelnevast ei nõustu me üldplaneeringu seletuskirja osa 3.22.15.Vatla lennuväli sõnastamiseks tehtud ettepaneku viimase tingimusega (viide EhS-le ja Transpordiametile). EhS-i kohane kitsendus (tee kaitsevöönd) kehtib ka ilma, et see oleks üldplaneeringus eraldi välja toodud. Samuti võib pakutud sõnastus jätta eksliku mulje, nagu oleks (riigikaitse) lennuvälja toimimiseks vajalike tingimuste loomine ning kontroll nende tingimuste täitmise üle võimalik lähtudes EhS §-st 70, 71 ja 72.
- d) Soovitame kaaluda, kas riigitee nr 16180 Karuse-Kalli tee km 9-12 kasutamist eriolukordades reservlennurajana saab toetada läbi kultuurimälestise (militaarpärandi) objekti kaitsetingimuste (näiteks maantee laienduse 3 km x 20 m säilitamine, vms).

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Marek Lind

juhataja

planeerimise osakonna kooskõlastuste üksus

Marje-Ly Rebas

58581095, Marje-Ly.Rebas@transpordiamet.ee